

ნისტრ პრეზიდენტმა ბინეტმა უარს განაცხადა ამ პირობებზე და მოლაპარაკება შეწყვიტა. შემდეგ ბინეტმა ნება დაართო მოლაპარაკებებს ქრისტიან სოციალისტებს. მოლაპარაკება შაბათ-მდინ უნდა გაგრძელდეს. თუ ამ დღეს შეთანხმება არ მოხდება, მაშინ პარლამენტის სესიას გადასდებიან.

პარიზი. სადამოქონო კრიზისის შესახებ კანონპროექტის განხილვის დროს დეპუტატმა ზაქარემ მიიღო ჟორჟის წინადადება. ამ წინადადებათი მოთხოვნაა: უნდა მოამზადდეს და მოაწივოს იმ სახელმწიფოების წარმომადგენლების კონგრესი, რომელნიც დასტურებულა და არაა, რომ სადამოქონო კანონპროექტი შეიცვალდეს.

ვენა. დეპუტატმა ზაქარემ. ზაქარეს სხდომა გახსნისთანავე დაიკრძა, რადგან მოლაპარაკება ჯერ არ გათავსებულა და ისევ სწავლობენ. შემდეგი სხდომა მოხდება სექტემბრის 30 ივნისს.

პარიზი. ფინანსთა მინისტრის კანდიდატად დეპუტატმა ზაქარემ წინადადება წარმოადგინა. იგი არაა, რომ ზაქარემ და ლევი მოხდეს, თუ არა, რომ ლევი და ზაქარემ მოხდეს. ლევი კანდიდატად წინადადება.

სახელმწიფო სათათბიროს დეპუტატმა დასტურებულა დეპუტატისა და ზაქარემი მოთხოვნა არადაცხადებია ერთად წავიდნენ დეპუტ. დეპუტატმა კი დასტურებულა ზაქარემის მოთხოვნას.

რუსეთი
ნოვოჩერკასკი. სოფელ ბატისკში, არხის გაყვანის დროს, იპოვნეს ძველი ჯარისკაცის ჩანჩხი. ჩანჩხი ძალიან დიდია. ამბობენ, ჯარის კაცი სკვითა ეპოქაში სტოგორბდაო.

პეტერბურგი. სახელმწიფო საბჭოს წევრის ამომრჩევლად საბირჟო კომიტეტმა აირჩია, მრეწველობისაგან პროფოროვი და ბელიაევი, ვაჭრებისგან მუსინი და პოლოვნიკი.

პეტერბურგი. გრადნაჩალიკის განკარგულებაში 300 მანეთით დაჯარიმდეს რუსეთის რედაქტორი. მიზეზი—25 ივნისის მეთაური წარმოადგინა.

დღე-ღამეში ხოლმე ერთად გახდა 107, ვარდებიცა 53, ავად არის 721 კაცი.

მოსკოვი. მოვიდა დიდი წვიმა. წვიმა სულ მთლად წალეკა დაბალი ადგილები.

არხანგელსკი. ხოლმე ერთად გახდა 7, ვარდებიცა 4 კაცი.

რიგა. საავადმყოფოში სამი ხოლმე არაა.

ხანალინი. 13 და 29 ივნისს მიწა იძრა. საფლავი იძრა, ალექსანდროვსკიდან 130 ვერსის მანძილზე.

პოლტავის დღესასწაული.
სადღურ ოლეგის ხელმწიფე იმპერატორის პური-მარილით წარუდგა ოგორენისკის მარის გლეხთა დეპუტატთა. 25 ივნისს სადღურ კოროსტრენე მეთვის ვაგონი გაიწვია რამდენსამე ხანს. ხელმწიფე იმპერატორი ვადმოვიდა ვაგონიდან. აქ იყვნენ დეპუტატები ქალაქების პური-მარილით, მოპირიგებელი შუამავალი, კიევის გუბერნატორი, გენერალ-გუბერნატორი ტრებოვი, მოსწავლენი, გლეხების დეპუტატები პური-მარილით და სხვა დეპუტატები. ხალხი „ურას“ ძახილით დაუხვდა.

დღესასწაულის დაწყებისა და ხელმწიფე-იმპერატორის მოლოდინში პოლტავა სადღესასწაულოდ მოირთო. ყველგან ბაიარლებია, კამარები ყვავილებითა და ფერადი ფარებით მორთული. სახლების ფარები, აივნები ფარის ბოძები წითლად არის მორთული. ქალაქში დიდი მოძრაობაა. აუარებელი ხალხი მიიმართება დანიშნულ ადგილას. ადგილობრივი, პეტერბურგისა და მოსკოვის პოლიცია წესრიგს იცავს.

9 საათისთვის სამო სასაფლაოსთან გამწკრივდა ჯარი. აქვე სასაფლაოსთან თავი მოიყარა სამღვდლოებმა. სასაფლაოს გარშემო დასდგა სამღვდლოები. მგალობელთა გუნდი და მებაიარლები. დილის 8/1 საათზე მოვიდნენ პრემიერ-მინისტრი სტოლოპინი სენატის წევრი, ხელმწიფის ანაო, სინოდის წევრები, მინისტრთა საბჭოს წევრები, მთავარ-მმართველები, პოლტავის სამხედრო და სამოქალაქო მოხელენი, სასამართლოს, თავად-ანაურებისა, ქალაქების, ერობების, სასწავლებელთა დეპუტატები, ამქართა სხვა და სხვა წარმომადგენლები, სამხედრო პირთა დეპუტატები, მამასახლისები, დაბების მოურავები, ქვემარტ რუსთა კავშირის წარმომადგენლები და სხვანი. 9 საათზე მეთვისთვის მომზადებულ სადგომში მოვიდა ხელმწიფე-იმპერატორი დილის მთავრების თანხლებით. მეთვის დაუხვდნენ დიდი მთავარი კონსტანტინე კონსტანტინეს ძე, ოლდენბურგის პრინცი, ნამესტიკი კავკასიისა, მინისტრები სამხედრო, ოლტრეისისა, ვახთა, თავად-ანაუროვის წინამძღოლი და სხვა და სხვა უწყების წარმომადგენლები, დეპუტატები ებრაელებისა, ქალაქებისა, ოლტრეისისა, სოფლის საზოგადოებათა და გლეხებისა. 9/1 საათზე ხელმწიფე-იმპერატორი გაემართა სამო სასაფლაოსკენ. მეთვის ვახთა ეგებებოდნენ „ურას“ ძახილით. სასაფლაოზე ხელმწიფეს მიეგება მირტოპოლიტი კიევისა და სამღვდლოებმა. სამო სასაფლაოზე გადახდილი იქნა პანაშვილი ღვთის დიდისა და პოლტავის ბრძოლაში დაღუპულ მეთაურთა სულების მოსახსენებელი. პანაშვილის შემდეგ მეფე გაემართა პეტრე-პავლეს ეკლესიას.

სიაში, დათვლილია ის ადგილი, სადაც პოლტავის ბრძოლაში დახოცილი არიან, შემოიარა ჯარი და ამაღის ხლებით დაბრუნდა მისთვის მორთულ სადგომში.

ამავე დღეს რუსეთის ყველა ქალაქში გადაუხდიათ პანაშვილები. ზოგ ქალაქში აღმინისტრატულად დასჯილებს შემუსტებულს სახელი პოლტავის დღესასწაულის გამო. ამავე დღეს პეტერბურგის მირტოპოლიტი გადაიხდა წირვა და პანაშვილი პოლტავის ბრძოლაში დაღუპულთა სულების მოსახსენებლად. პეტრე დიდის სადგომის წინ აუკრთეს ახალი სასაფლაოები. ნაშუადღევს 1 საათსა და 15 წუთზე ხელმწიფე იმპერატორი გაემგზავრა მიძინების ტაძარში, სადაც პეტრე დიდმა სამადლობელი პარაკლისი გადაიხდა ბრძოლაში გამარჯვების შემდეგ.

აქვე აგებულია ძველი „გამარჯვებისა“, იმ ადგილას, სადაც პეტრე დიდმა, ბრძოლაში გამარჯვებულმა, დასვენა თავისი ჯარი. მეფემ დათვლილია ახალი საფარბო სახლი. მეფე გაემგზავრა იმ ადგილას, სადაც პოლტავის 9 კვირის ძველია. ვახთა უხვდებოდას ჯარი ბაიარლებით, წარმომადგენლები სხვა-დასხვა წოდებისა და დეპუტატები. ძველის კურთხევის შემდეგ ხელმწიფე-იმპერატორი მივიდა თავად-ანაუროვის სადგომში. შემდეგ მიხალბნენ სხვა-დასხვა წოდების წარმომადგენლები. ხელმწიფე-იმპერატორმა დათვლილია ძველი, რომელიც ადგეს პოლტავის ბრძოლაში დაღუპულ მეთაურთა სასახლად.

პოლტავის დღესასწაულის პირველმა დღემ დიდის ამბით ჩაიარა. საერთო მზიარობაში ვასტანა ღამის პირველ საათში იმპერატორმა პოლტავის ბრძოლის ორას წლის შესრულების გამო ბანა, დაარსებულ იქნას ოლთავის ბრინჯაოს მედალი ანდრეევის ლენტი გულზე სატარებლად.

ახალი ამბავი
ადმინისტრაციულად გადასახლებულთა ბედი. რუსეთის ვიკთხულობა კავკასიაში სამხედრო წესები მოხსნეს. კავკასიდან ბევრია გადასახლებული ჩრდილოეთ გუბერნიებში სამხედრო წესებისა. მთავრობის განმარტებით, კავკასიდან შიდა რუსეთსა და ციმბირში გადასახლებულთა სამზობლოში დაბრუნება თვითველ შეეძვევა კავკასიის უმაღლეს მეთაურთა დაწესებულებით. ადგილობრივ მთავრობას უფლება აქვს გადასახლებულს განსაღვრულ დრომდის აუარალოს სამზობლოში და

ბრუნება, მხოლოდ იმ პირობით კი, რომ ეს დრო წელიწადს არ უნდა აღემატებოდეს.

განმარტება. „სასს“ ტფილისიდან დეპუტატობინებენ: „მთავრობამ განმარტა, რომ იმ ადგილებში, სადაც სამხედრო ან განსაკუთრებული წესები მოიხსნა, ნორმალური მართებლობა შეარდებო. ამბობენ, ტფილისსა და მის მხარეში, აგრეთვე რკინის გზის რაიონში სამხედრო წესები ამა წლის პირველ სექტემბერს მოიხსნება“.

ეროზის შესახებ. როგორც გუშინ ვწერდით, ქუთაისის ქალაქის თავმა თავ. ლორთქიფანიძემ მართა ტფ. ქალაქის გამგეობას, აუქანასკნელმა ითავს და მოიწვიოს ტფილისში კრება კავკასიის ქალაქის თვითმართებლობათა წარმომადგენლებისა ეროზის შესახებ მასლის შესაკრებლად და სპირო საიხის შესამუშავებლად. ქალაქის გამგეობამ განიხილა წინადადება თავ. ლორთქიფანიძისა და დაადგინა, აღიძრას შუამდგომლობა გუბერნატორის შემწეობით კავკასიის უმაღლეს მთავრობის წინაშე, რომ ტფილისის თვითმართებლობას აღიზნულ კრებაში მოწვევის ნება აღიერთოს. ვარდა აიხსა, გამგეობამ დაადგინა, გაუგზავნოს ქუთაისის ქალაქის გამგეობას, რაც ეროზის შესახებ მასალა აქვს. როგორც ვაივით, ნამესტრონიკმა ხსენებულ კრების ნება დართო, ტფილისისა და ქუთაისის გუბერნიის თავად-ანაურობა შუამდგომლობას აღიძრას, რომ ამ კრებაში წარმომადგენლებს მიწვეულ იქნას რამდენიმე კაცი აგრეთ-იმერეთის თავად-ანაურობაგანაც.

დეპუტატები მახარად და წირებელი. როგორც შეთხვევს მოხსენება, გამოვიდა ბრძანება, რომ მეორე სახელმწიფო სათათბიროს დეპუტატები კატორგაში გაიგზავნენ: რუსეთის ვიკთხულობა სიტყვით, მეორე სახელმწიფო სათათბიროს დეპუტატებს წერეთელსა და მხარაძეს ციმბირში გაგზავნა დასახლებულა ამა წლის დეკემბერში. დანარჩენ დეპუტატებს კატორგაში ჰგზავნა.

შეკვეთილება. 26 ივნისს, ღამის 12 საათზე, ოქრომჭედლების ქუჩაზე ვიღაც უცნობი ხანჯლით ხელში მივარდა ყსაბს არუთინ ბეგჯანოვის, ჩაჭრა ხანჯალი მუცელში და გაიქცა. უცნობს გამოუდგინებელი ცხედართ სამარე, ვის ერთ სიტყვაც მძროდა სოფელი, განქრა, ვითარცა ყვარლი ველად, სად არს სიყვით აწ ხარცელი? შენც ხომ მოგელის ადრე დანხობა, შენი დიდება წავა, ვაჭკრება; ვ თარ ვახსენათ შენი სახელი; როს ტანჯვა დღე-ღამეაგონდებო? წყველა და კრულვა, ზოლი ასკეცი საშვილიშვილოდ გარდაიქმე; ვიტყვი: ცოცხლობდა ერის მზავრელი, სხვისი არ ჰქონდა პატივისცემა!..

მოვედ, იხილე ცხედართ სამარე, ვის ერთ სიტყვაც მძროდა სოფელი, განქრა, ვითარცა ყვარლი ველად, სად არს სიყვით აწ ხარცელი? შენც ხომ მოგელის ადრე დანხობა, შენი დიდება წავა, ვაჭკრება; ვ თარ ვახსენათ შენი სახელი; როს ტანჯვა დღე-ღამეაგონდებო? წყველა და კრულვა, ზოლი ასკეცი საშვილიშვილოდ გარდაიქმე; ვიტყვი: ცოცხლობდა ერის მზავრელი, სხვისი არ ჰქონდა პატივისცემა!..

შურის ძიების ღმერთო ვადიდებ, ქებას შევასახე ყოვლად შემძლებელს; შენ გესაც, ღმერთო ისრაილისო, ნუ დავგინრილავ ბრწყინვალე ნათელს!.. გიწმე, ღმერთო, რისხვის მომცემო, და განაბივე ჩვენი მზავრელი; მტრისა ნუ დავსვავ ობოლად, ტილად, კვლავ ვაგვაგონე ჰანგი საღვინი!.. გიბრნო! შემოკრბით დიად ბრძოლისთვის, მართოდენ ცრემლი წყლული ვერ გასქურდავს! ნუ თუ არ გესმით დღეათა მოთქმა, ვეშაბი რისხვით ნორჩ გულსა მზუთავს!.. ვი თუ მამულს შეილი დარ ჰყავს, ვი თუ ადრე წარწყმდა მარჯვენა? რა გვეშველება ობოლად დარჩენილი? ჩვენი სახელი ვინ შეაჩვენა?!

მისენ მე მტერთა ჩემთავან, ღმერთო, ნუ შეიწყალებ ურჯულთაბას;

ნენ და შეიპყრეს. იგი აღმოჩნდა განჯის მცხოვრები მინას არუთინოვი. დაქრალი ბეგჯანოვი მიხედის საავადმყოფოში წაიყვანეს მგერამ ვახუზე გარდაიცვალა.

სიტყვა. რუსულ გაზეთების სიტყვი, 22 ივნისს ქალაქ კავკასია და მის მიდამოებში დიდი სეტყვა მოსულა. ისეთი ძლიერი ქარი ამოვარდნილა, რომ გაუფუჭებია სახლები, დაუხოცნია საქონელი, გაუნადგურებია ბაღები. სეტყვას თითქმის სულ მოუსპია ნათესობა. ისე ჩამობნელებულა, რომ აღარაფერი ჩანდა თურმე. მოხუცებულენი ამბობენ, ასეთი ქარი და სეტყვა არ ვახსოვს. რკინის გზის სადგურის მახლობლად უბედურება მოხდა. მეეტლეს უნდა რკინის გზის ლიანდაგი გადაეცლო, ისე ზნელია, რომ ვერ შეუძნევია მატარებელი. მატარებელს ცხენებზე გადავლია, დაუმსხვევრია ეტლი. მგზავნი და მეეტლე დაშავდნენ.

მიესჯათ ჩამობრძობა. სამხედრო სასამართლომ ჩამობრძობა მიუსჯა გლეხებს ივანე კუროშვილს და ნიკოლოზ ბუზუაშვილს, რომელთაც ჰბრალდებთ კახეთში, სოფ. კურდღელთაურში ომინიუსში მგზავრების გაქურდვა წელს 29 იანვარს.

საეპარქიო ზედამხედველის წახვლა. ქართლ-კახეთის საეპარქიო სკოლების ზედამხედველი ოლოვი კურდღელთაურში წავიდა. იმის თანამდებობის აღსრულება მიენდო ბორჩლოს მახრის სკოლების ზედამხედველს მ. მახათაძეს.

„მოსავალი“. მოგვიდა მეორე ნომერი სამეურნეო ქურნალ „მოსავლისა“. ნომერი შინაარსისა ნია.

ამხანაგობის თხვნა. ბათუმის ოლქში, როგორც ვწერდით, დაარსდა ამხანაგობა, რომელსაც აზრად აქვს ხილის გახმობა და შემდეგ რუსეთისა და ევროპის ბაზრებზე გატანა. რადგან სპეციალისტი არა ჰყავთ, ამხანაგობამ კავკასიის სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების საბჭოს სიხოვა დროებით გაუგზავნოს ტფ. საბაღოს სკოლის გამგე მელია. საბჭომ შეუძლებლად სტრო ბან მელას გაგზავნა და ამხანაგობას შეუთვალა, რამდენიმე კაცი გამოგზავნეთ და აქ შესწავლიათ საქმესა.

საყვედურის გამო. ამ დღეებში აღენიშნეთ ქალაქის გამგეობის

დადგენილება ქრეშინოვი — ვაიქციონოვი ბაღის გაგვიდა. ყუთისა საყვედრით გამოუსხა — სტროლი კითხავდ ნურავთის გაკეთებო აღმოჩნდა, რომ ბან ყუთიანს ოლი ცილური ნება-რთვა ჰქონია მიემა, რთა ცირკულირით ფაბრიკებისგამი, გამგეობის დადგენილება ამგვარაუბრალო „ნედრობაშუმინეს“ შედეგი გამოდგა.

სასტატისტიკო ბიურო სოხუმი. სოხუმის ქალაქის გამგეობას გადაუწყვეტია სასტატისტიკო ბიუროს მოწყობა. ქალაქის გამგეობამ სიხოვა ტფილისისა შეგვარტობინეთ, როგორ გაქეთ მოწყობილ სასტატისტიკო ბიურო.

საოპერაციო ბიურო. კავკასიის სასოფლო სამეურნეო საზოგადოების საოპერაციო ბიუროს 1 იანვარამდე გაუყენია შაბაძის 3152 მანეთისა, გოგირდი—1151 მ., მანქანები და სამეურნეო იარაღი—70 მ., თესლეულობა—715 მან., აბრეშუმის თესლი 241 მანეთისა და სხვა სულ გაუყენიდა 4646 მანეთის საქონელი.

პატივი უპატივსი
ვითომანი სასირომოსი
დღეს დილა ადრინა გამოვიდგი და სახლის აივნის პირდაპირ ხის ამწვანებულ ტოტზე ჩამოვჯდარი პატარა შოშია დავინახე. ბევრი შოშია მინახავს ჩემ სიცოცხლეში და უყურადღებოდ დამბიტყვებია, ამაჲ კი როხორცაც ისე უცნაურად შემომხედა რომ იმ წამსვე ჩემი ყურადღება მიიპყრო. თავი განზე ჰქონდა დახრილი და ისეთი თვალით მიცქერდა, თითქო მწარედ დამცინოდა. სწორედ მოგახსენოთ, ძალიან მეწყინა უშინშენილო პაწია ფირის ველისაგან ჩემი ადამიანობის შეგლევა.

— რა გინდა, რაზე დამცინი, რანახე ჩემში საცინელო? მივბრუნე ჩემფრთოსანს სიტყვას.
— სწორედ იმიტომ დაცინი, რომ ადამიანთა გრძელ ეკუთვნი, ამით თავი მოგაქვს, ბევრში კი ჩვენაგვარი ვართ თქვე, ადამიანებს, ჩვენ უნდა მოგვადიოთ და ქვე სისწავლოთ!—თამაშად მომიტოვე ჩემსა მოსაუბრებში.
— ამა ერთი მითხარა, რთი გვჯობი ხართ და რანაირ კეუს ვასწავლით—კვითხე პაწია თავ-მომწონე ფრინველს.
— მაშ ყური კარვა დამიგდე და ჩემი სიტყვები გულში ღრმად აღიბედე, —დაიწყო მანა:—პირველად იმ გვჯობივართ, რომ ყველანთ თანაბრ ვართომათ, ბრუნს ჩვენ თითონ ვითებთ, და არა გვყავს დამარტული მ

თხ, მოვიდალე... კმარა სომაჯდგერ ფაფარა აუშავ ზღვამა, გასწი, გავშორდეთ მდარე ნათესადგურს, ფრთა დაჭკრას ჩახვს ქარაშხალს. ი. ევლოშვილი.

დათვა...
დათვა... იღვიძებს მდლოდ მქნარი. ცა ელიძება რუს მინაზებულს; ის კი კლდეებსა, ხავს მოკრულულთავსა ევლებს, ნახად მქიფარო...

გზას მიიკავავს ნაეად მთისა; მველება რა თავს, მიზადებს, მიხლოვს... დამწვარ გულს მირწყავს ცვარ-ნამი ცისა. ია ვარდის ტოტს შეზარის, ნახობს და სურნელს წალკოტს აქმევს, ჰთავაზობს. დაჭკროლავს მთავორს სიო-ოტნება, შესცინის კოკოტს და გულისსა სწორს მქეძხის შორს... შორს, — მიაღვრება. მგერამ როლესაც გადავხედავ მშრომელთა კრას დაწიკებულს, სეგდით მოკულს, ძელბებით მოკრულულს, — მაშინ ვგობ, ვკრულავ დაბადებას, ჩემს ბედისწერას... და ეს ბუნება, თვით ცხოვრება მძავს, მეჯავრება. ა. გრიშაშვილი.

რხ, მივიწყალე!
თხ, მოვიდალე... კმარა, სომაჯდო, ამავე ხანს დგამა წყნარს ნათესადგურში, კმარა ღლიანი, გამაჯე აფრთა, ასწი იაღქანს ღუზა აუშვი!

